

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Asker kommune
Postboks 353
1372 ASKER

Vår dato: 30.08.2021
Vår ref.: 202102321-5
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Vegard Rønning Dahlen
22959396/verd@nve.no

Asker kommune - Tillatelse til midlertidig nedtapping av vannstanden i Kistefosdammen i Årovassdraget

Vi viser til deres søknad av 29.01.2021 om tillatelse til midlertidig nedtapping av vannstanden i Kistefosdammen med 2 m fra HRV.

Om søknaden

Asker kommune jobber med å forskjønne området rundt Kistefosdammen og tilrettelegge for arealer for rekreasjon og aktivitet i Heggedal sentrum. I forbindelse med utviklingen av Heggedal Torg er det etablert en fylling ut i Kistefosdammen hvor det skal etableres en gresslette som er tenkt for aktivitet med blant annet sittegrupper, grillplass og sandkasse. Fyllingen skal beskyttes ut i vannet med en steinsatt mur. I tillegg skal det etableres en brygge fundamentert på peler ut i vannet. For å kunne bygge bryggen og muren er det behov for å senke vannstanden i Kistefosdammen slik at man kan sikre fundamentforholdene. Asker kommune søker i den forbindelse om tillatelse til midlertidig å senke vannstanden i Kistefosdammen med 1- 2 m under HRV i perioden 01.09.2021 til 31.12.2021.

Dammen ble bygget i 1918 til industriformål og var inntaksdam til et kraftverk frem til 1960. Det er Asker kommune som i dag eier dammen, og det er ikke knyttet noen konsesjon til dammen. Dammen er på det høyeste nesten 10 m (topp veibane) og har en total lengde på ca. 40 m (betongkonstruksjonen).

NVE har tidligere gitt tillatelse til midlertidig nedtapping av vannstanden i magasinet. I vedtak av 04.12.2017 ble det gitt tillatelse til at vannstanden kunne bli senket med inntil 6 m over en periode mellom 2018 og 2019, i forbindelse med rehabilitering av dammen.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Asker kommune uttaler i e-post av 28.06.2021:

«Viser til mottatte dokumenter om midlertidig senkning av vannstanden i Kistefosdammen i Heggedal sentrum. Vi i Vann og vannmiljø synes det ikke er hensiktsmessig å gi høringsinnspill i

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

denne saken. Vi kommer til å ha tett samarbeid om vannmiljø med Prosjekt og utbygging i dette prosjektet.»

Viken fylkeskommune uttaler i brev av 02.07.2021:

«Vi viser til høringsbrev datert 03.06.2021 hvor NVE ber om innspill til midlertidig senkning av vannstanden i Kistefosdammen, Heggedal sentrum i Asker kommune, i forbindelse med sikring av fylling og etablering av fundamenter for en brygge.

Viken fylkeskommune har vurdert senkningen av vannstanden opp mot friluftsinnteresser, kulturminner og planverk, og har ingen kommentarer til tiltaket.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til avvik fra normal vannstand etter vannressursloven § 8.

Hydrologi

Kistefossmagasinet har et overflateareal på 0,03 km², og oppdemmet magasinivolum er omtrent 0,1 mill. m³. Nedbørsfeltet til magasinet er 76,5 km² hvorav ca. halvparten kommer fra Verkenselva via Gjellumvannet, og halvparten fra elva Skithegga. De to elvene møtes like oppstrøms Kistefosdammen. Vannføringen er høyest om våren i april-mai, med tydelige flomtopper som tyder på at feltet reagerer raskt på nedbør. Middelvannføringen ved Kistefosdammen er i henhold til NVEs lavvannsapplikasjon NEVINA 1,4 m³/s. 5-persentil sommer og vintervannføringene er henholdsvis 54 l/s og 138 l/s. I søknad til tidligere gitte midlertidige tillatelse ble det oppgitt at laveste naturlige vintervannføring er 200 l/s.

Under tiltaksperioden vil vannføringen ut av Kistefosdammen være tilsvarende tilsiget. Det må forventes at vannføringen blir noe høyere når vannstanden tappes ned, og litt lavere enn normalt når vannstanden øker.

Tilsiget til Kistefosdammen er bestemt av tilsiget fra Skithegga og Gjellumvannet. Vannføringen til Kistefosdammen ved nedbørsperioder kan øke raskt og vannstanden responderer tilsvarende raskt. Dette gjør at det ved varierende vannføringer er vanskelig å holde vannstanden på et bestemt nivå. Justering av lukeåpning vil skje med kommunens egne driftsfolk og vannstandsvarsling vil sikre at vannstanden ikke kommer lavere enn 2,0 m under HRV. Ved nedbørsperioder vil vannstanden i Kistefossen kunne øke raskt og arbeidet må derfor avsluttes inntil tørrvær tillater å senke vannstanden til ønsket nivå igjen.

Naturmangfold

Søknaden inneholder ingen vurdering av konsekvenser for naturmangfold, men gjennom tidligere vurdering av søknad om midlertidig nedtapping ble verdier tilknyttet naturmangfold beskrevet godt. Kistefossmagasinet med kantsone utgjør naturtypen «Roligflytende elveløp» og regnes som regionalt viktig. Området har flere truede og sårbare arter som kan bli berørt av at vannstanden senkes. Det er registrert en liten bestand av sårbar elvemusling (VU) i Grodalselva nedenfor Kistefosdammen og i Skithegga oppstrøms Kistefosdammen. I Kistefossmagasinet er det funnet edelkreps, som er en sterkt truet art (EN). Det er sannsynligvis også andemusling i bunnsubstratet i magasinet. Fiskearter som ørret, gjedde, abbor, mort og ål (VU) forekommer i Kistefossmagasinet. For noen fiskearter antas magasinet å være oppvekst- og gyteområde. Området er også en viktig lokalitet for andefugl, og kantsonene er viktig for spurvfugler og sangere. Hettmåke (VU) og fiskemåke (NT) er observert ved dammen. Det er sannsynlig at også andre vannfugler hekker ved dammen, bl.a. sothøne, toppdykker (NT), sivhøne (VU) og gressender. Dette er også en typisk lokalitet hvor vannrikse (VU) kan dukke opp. Av amfibier er det antagelig store bestander av padde, og spiss- og buttsnutefrosk i området. På østsiden av vannet vokser

det dronningstarr (NT) i tuer på flytematter. Denne planten har tidligere blitt flyttet på grunn av utfylling i nordenden av vannet.

I vurderingen av tidligere søknad om midlertidig tillatelse ble det løftet frem noen problemstillinger vedrørende naturmangfold. Dette gjaldt muligheten for stranding av fisk, bunnlevende organismer som edelkreps og andemusling, samt flytende matter av dronningstarr, og muligheten for tilslamming av elvemusling nedstrøms dammen ved utskylling av sedimenter ved nedtapping. Vi mener imidlertid at tiltaket det søkes om nå vil medføre en vesentlig redusert belastning på miljøet, da det kun søkes om 2 m senkningen av vannstanden i forhold til daværende 6 m. Ved å begrense nedtappingshastigheten mener vi at vannlevende organismer i stor grad vil kunne forflytte seg med den reduserte vannstanden. Vi mener nedtappingshastighet på 50 cm per døgn slik tiltakshaver har foreslått er noe raskt, og vi har god erfaring med en hastighet på 15 cm per døgn av hensyn til naturmangfold. Det ble i den tidligere vurderingen vurdert at det er uheldig å flytte mattene av dronningstarr, så vi mener at den bør bli værende ved sitt naturlige vekstområde, og at det er viktig at denne følges opp og vannes dersom det er fare for uttørking. Av hensyn til både fisk og bunndyr i magasinet må strandsonen uansett overvåkes når vannstanden senkes slik at strandede individer kan følges opp.

NVE legger vekt på at konsekvensene hovedsakelig vil være midlertidige, og bestandene forventes å stabilisere seg på normalt nivå når magasinet er fylt opp igjen. Det er en fordel at nedtappingen skal foregå om høsten/vinteren, både med tanke på fiskens gyttetid og amfibienes egglegging.

Ved å pålegge slipp av minstevannføring mener vi at verdiene nedstrøms Kistefossdammen i stor grad ivaretas.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at den midlertidige nedtappingen av Kistefossdammen er til nevneverdig skade for noen kjente allmenne interesser knyttet til biologisk mangfold.

Friluftsliv

NVE mener det vil oppleves som en ulempe at landskapsopplevelsen reduseres rundt Kistefossdammen. Vi mener likevel dette må aksepteres i en midlertidig periode, og at tiltaket på sikt vil være positivt for bruken av området.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Asker kommune kan senke vannstanden i Kistefossdammen med inntil 2 m i perioden 01.09.2021 til 31.12.2021.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- I hele perioden skal tilsiget, eller minimum 200 l/s slippes forbi Kistefossdammen.
- Vannstanden skal senkes med en gjennomsnittshastighet på maksimalt 15 cm i døgnet.
- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet vannstanden er under normalvannstand.

- Asker kommune plikter å holde oppsyn med områdene som blir berørt i nedtappingsperioden. Eventuelle edelkreps eller fisk som strander skal flyttes.
- Perioden med vannstand under normalvannstand må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Det må settes opp skilt på egnet sted som informerer om hvorfor vannstanden er senket og lengden av tiltaket.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at Asker kommune har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Det kan være utfordringer knyttet til koronaviruset. Dersom det ikke er mulig å sende en klage innen tre uker, må det sendes en begrunnet søknad om utsatt klagefrist til nve@nve.no. Se også informasjon om frister i forbindelse med koronapandemien på våre nettsider: <https://www.nve.no/nytt-fra-nve/andre-nyhetssaker/nves-frister-gjelder-som-normalt-soknader-behandles-enkeltvis/>.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Asker kommune v/Jan Richard Eriksen
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
VIKEN FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.